

Rəhman Əlizadə-Teatr...

Və yaxud bir tamaşa vardı...

...Teatrdə əsas üç mərhələdir - özünütəsdinq, özünlüfədə və ən çətinin "teatra ibadət". Hər yaradıcı adama qismət olmur özünü teatra həsr eləmək.. Teatri özünə yox, özünü teatra həsr edəndə i b a d e t b a ş l a y i r!

(R.Əlizadə)

Rəhman Əlizadə məktəbindən keçmiş, onun yetişdirdiyi, onun dəst-xəttinə, üslubuna bələd aktyorlar var və kimlər ki - yaxud o aktyor ki, nə vaxtsa Rəhman Əlizadənin quruluş verdiyi tamaşalardan birində oynayıb, prosesdə iştirak edib, dramaturgiyasından, nəşr esərindən, şeirlərindən, deyimlərindən xəbərdar olub, - bu satirik, məzəli, lirik-sentimental ab-havadan udubus, yaxud heç olmasa ömründə birçə dəfə olsun onurla-bu yaradıcı şəxsiyyətlə görüşüb, unsiyyətdə olub həyata baxışı ilə-lap elə havadan-sudan, məişətdən, insanlıqdan, nadanlıqdan, bu dünyadan-o dünyadan və sair və ilaxırdan söz açıbsa, xülasə, nə o yaradıcı tanışlığı, nə o tamaşanı, nə o görüşü, nə də o səhbəti-unsiyəti unudar!

Ələlxüsus da müxtəlif teatrarda keçirilən yubiley və tedbirlərdəki duzlu-məzəli səhnəcikləri həm tamaşaçıların, həm də iştirakçı aktyorların yaddaşında əvəzsiz iz buraxıb ki, məqamı geldikcə əziz-xəlef xatirə kimi xatırlanar, kimisinin dodağı qaçar, kimisinin günün-könlün doldurular, kimisinin de gizli-ashkar çəkilən "ahına" çevrilər.. Hətta bəlli bir tamaşaçı kütləsi yaranmışdı belə teatral gecələrdə, o atmacalı, məzəli səhnəciklərə ürek, göz dolusu gülüməkçün Kukla Teatrının çıxışını gözləyən...

Heç yadımdan çıxmaz, özünün də dəfələrlə ürkəle xatırladığı çıxışımız vardı. Az dramanın səhnəsində - teatra yeni cəlb etdiyi gəncələr baraban və şeypurun müşayiətilə "Aktyor andı" içməkçün səhnəyə çıxıb, "Düzlən!" "Farağat!" əmrini alır və: "Biz bu təntənəli yubiley gecəsində "aktyor andı" içmək qərarına gəlmışik", - deyə sözə başlayırlar: "Həmişə rolumu sütbəzər edib səhnəyə çıxacaq, tamaşacını yerli-yerlisiz güldürməkçün bəzi adlı-sanlı, çox vaxtsa adsız-sansız aktyorlartek şit hərəkətlər etməyəcək, müellif mətnini hərəz-hədyana çevirməyəcəyəm, məşqə gecikməyəcəyəm, əsil sənət fədailəritək sadə, təvazökar və məsuliyyətli olmağımıza and içirik..."

Bilmirəm bu qeyri-adi anda kim, hansı aktyor ne qədər sadıq qaldı, amma Rəhman Əlizadə bəxtinə, qismətinə ilahi mis-

siya kimi düşmüş bu sənəti yalnız ona aşiq, yalnız ona sadıq yüksəklərə qaldırdı, ucaldı, yazdı, qurdy, əsla bu sənət ocağına xəyanət etmədi!

"İncəsənət sənət xəyanət etməyə hazırlı olan gözəl və işvəkar bir qadındır ki, başqasının qoynuna atılmaqçın sənən ən xırda xəyanətinə bənddir".

(R.Əlizadə)

...Bir tamaşa vardı, "Qız Qalası" adında... Rəhman Əlizadə ruhunun, zəhmətinin bəhresindən ərsəyə gəlmış, Qara Qarayev musiqisinin sədaları altında sözlərin, hissələrin aq kəlağayılla dönüb uçuşduğu nağıl-tamaşa... Bulaq kimi qaynayan, coşub-daşan, ləpələnən aq kəlağayılar arasında - həqiqi Qalanın yaxınlığında yerləşən Kukla Teatrı səhnəsində Qala ucalıldı... şahidi olduğum en təsirli, fərehli an vardi, balacaların nağıl-tamaşanın sonundakı bayatını bizimlə bərabər piçildəmaliyi:

*Ozzizim Qız Qalası,
Həmişə Qız Qalası,
Qərinələr ötəcək.
Qalacaq Qız Qalası...*

...Bir tamaşa vardı... Rəhman Əlizadənin hiss-həyəcanını ötürdüyü, rəngarəng dekorasiyaların kinolent kimi qüsursuz sıralanaraq iri kuklaların cana getirildiyi "Od

oğlan" (E. Şayye) adında... il 1998...

Od oğlan: ...Yuxumda görmüşəm ki, məhəbbət gəmisiçində uçurraq ənginliklərə...

Səhzadə qız: Od oğlan, bəyəm ucən gəmiler olur?!

Od oğlan: Əlbəttə olur, insan sevəndə gördüyü yuxuların hamısı çin olur...

Kukla Tearının səhnəsi və möhtəşəm an... iri kuklalar,- onları canlandıran aktyorlar sanki səmaya, səhnədə işiq sexinə məhəbbət gəmisiçini uçururlar... Hamımızaya qalxb hər dəfə alqışlarla süstləyirdik bu ömürlük yaddaşımıza həkk olacaq anı...

...Bir tamaşa vardı... Əlizadə üslubunun, istedadının növbəti fantaziyası "Fantaziya"... Vaqif Mustafazadənin "Bayati-Şiraz" kompozisiyası və Hacıbaba Hüseyinov ifası ilə başlıbab vüset alan, - ne yün-gül, ne də ağır dekorasiya işlətmədən, heç nədən, "zibillidən" bir növ peydə olan əşyalar canlanır, süjeti qururlar... Gənc Vaqif Zibeydəni kəşf edir, aşiq olur, yere sırdırmayıb göylərə ucaldır... düşünlülmüş oyuncuexperimentlərin ən əsası da sözsüz, yalnız iradi təklif olunmuş hərəkətlərin sayışlığı kədərlə, gerçək həyat hekayəsi...

...Bir tamaşa vardı... Rəhman Əlizadə qələminin, yozumunun töhfəsi... Mənsub olduğu nəslin, ırsin, nəcabətin xüsusiyyət və məziyyətlərini özündə daşımayan, taytuşlarına qoşulmayan, əqidəsi zəmanəsinin arısız prinsiplərinin çərçivəsində sıxışdırılsa, tapdalanса, zorakılığa məruz qalasa, "maymaq" deyə çağırılsa belə, m i y o l d a m a y a n q əribə, çox qəribə, vicdanlı, fedakar pişik haqqında...

*Hərə özüylə olacaq,
Hərə özüylə qalacaq,
Hərə özüylə ölcək
Qiymətəcən, qiymətəcən.*

*Ayrılmanın gözünüzdən,
Ayrılmanın sözünüzdən,
Ayrılmanın özünüzdən
Qiymətəcən, qiymətəcən.*

...Bir tamaşa vardı... Rəhman Əlizadə istedadının, peşəkarlığının zirvesini fəth edən, dünya yaranandan usanmadan hərəsi öz meyarında artan, yaxud əksinə arsizlaşan Xeyirlə Şərin daimi mübarizəsindən bəhs edən tamaşa...

*Şər yatmayıb,
Yuxusuzluqdan qan çəkibdir gözləri.
Xeyir isə, -
Əzəl gündən azib duman içinde*
(R. Əlizadə)

Səhnədə cəmi iki aktyor... heç bir işq qapanması olmadan, sayı on beşdən yuxarı kuklaları bir-birilə əvez edərək simfonik əsərin (F.Əmirov) bütün ritm çalarlarını R.Əlizadə yozumunda, bəlağətli, zəngin sözün (N.Gəncəvi) hakim kəsildiyi bəşəri mübarizəni aparmaq, göstərmək üçün, ən səmimi oyunu oynamaq üçün səhnəyə çıxırlar...

- ÖLBƏTTƏ, gələcək böyük teatr "tamaşaçılarının" zövqünün formalasdığı məkanda bu, bir missiyadır... məsuliyyəti və şərfli missiyadır!..

...Bismillahir-rəhmanir-rəhim"lə başlayan və bitən missiya...

...Bir tamaşa vardı... "Dünyanın axırı" adında... gündəlik həyatımızda fərqinə varılanın təkrarlanan, məişətəşən bu ifadə Rəhman Əlizadə dünyasında qələmi ilə başqa tövr, hamiya qismət olmayan "könlər gözü" tek açılır, aydınliga qovuşur...

Biz diri iken ruhumuzun, cismimizin qayğısına qalmadıqca, onun yerini, yurdunu bə dünənda Allah buyurantək sahmana salmadıqca, Ona doğru yönəlmədikcə, ömrümüzü-günümüzü axırıcı günümüz ki mi yaşamadıqca, əslində öz dünyamızın axırının haçan, necə, bəlkə də artıq yetişdiyinin fərqinə varmadıqca qaranlıqlıq! Sabah da, axşam da q a r a n l i q d a y i q!..

*Gözlərimi yumdum,-
Süzülsün qaranlıqdan
Nurlu misralarım
Yalqılığımı.
Gözlərimi açdım;
Gördüm mürgüləyir
Qaranlıqda mənim kimi
Adamlar.
Çığıldım, fəryad etdim:
-Cix, ey günəş!
İşləqəndir bu aləmi-bağırdım!
Qəbristanlıqda diksinib qalxdı
Məzarlardan
Əcdadımın sümükleri.
Saqqıldayıb, ağladılar,
Çürümüş həsrətlərini
Bayraq kimi sancılar
Qaranlığın günbezinə,
Öyüd verdilər mənə:
-Sev bala! Sevginə!
Alışib kül olğınə!
Qoy urla dolsun qaranlıq
Aləmlə bizim qərimizi!..*
(R. Əlizadə)

...Tamaşalar vardı, içərisində "oyun" aldıq, almadiq - "Dəli Domru", "Ələkber əmi gülüş planetində" (R. Əlizadə), "Qızıl xoruz" (A.S.Puşkin), "Kuraj ana" (B.Brext), "Eramızdan milyon il əvvəl" (R. Əlizadə), "Tıq-tıq xanım" (R. Əlizadə), "Ləpələrin nağılı" (X.Əlibəyli), "Tülkünün ucuşu" (A.Saiq), "İlbizin nəğməsi" (F.Q.Lorka), "Məkrililərin vəkilləri" (R. Əlizadə), "Su pərisi" (F.Mustafa), "İblis" (H.Cavid), "Yay gecəsində yuxu" (V.Şəkspir), "Dünya gözəli" (A.Saiq), "Sindbadın xoşbəxtlik adasına seyahəti" (R. Əlizadə)... və saire və ilaxır...

*Qəm yemə nə qədər ki bu dünya durub
Hələ də bəzilərinin üzükli "teatr"
deyilən xəstəlik ilə vurur,
Teatr olub, vardır, əbədilik olacaq...
Teatr məcnunlarının qəlbini isidəcek
Bu əbədi, müqəddəs daima
yanan ocaq...*
(R. Əlizadə)

Təkcə mən yox, mənim "teatr anlaysı" deyil ƏLİZADƏ, "bu əbədi, müqəddəs daima yanana ocaq" qəribəyib.., təmarzıdır əsl sənət məbudu, sənət fədaisi üçün... onun yaradıcı yozumu.., səhne töhfələri üçün...

...Yoxluğundan bu mövsümün payızı... 989 gün sayılı, ƏLİZADƏ...

...143-cü teatr mövsümün mübarek, ƏLİZADƏ!...

Cəmilia Allahverdiyeva

Alternativ enerji mənbələri ilə bağlı vahid tariflər təsdiqlənəcək

2016-cı ilin əvvəlində reallaşacaq addım özəl şirkətlərə bu sahədə fəaliyyətə başlamaq üçün imkan yaradacaq

"2016-cı ilin əvvəlində alternativ enerji mənbələri ilə bağlı vahid tariflər təsdiq edəcəyik". "APA-Economics" in verdiyi xəbərə görə, bunu Alternativ və Bərpə Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Akim Bədəlov deyib.

A.Bədəlovun sözlərinə görə, tariflərin təsdiq olunması özəl şirkətlərə bu sahədə fəaliyyətə başlamaq üçün imkan yaradacaq.

"Bu haqda biz öz təkliflərimizi artıq Nazirlər Kabinetinə təqdim etmişik. Burada ister külək enerjisi, ister enerjisi, ister çaylar, isterse de geotermal sistemlər üçün tariflər təqdim olunub.

Bunlar baza tariflərdir. Hökumət tərəfindən qəbul olunduqdan sonra detallı şəkildə açıqlanacaq. Tariflər hər layihə üçün tətbiq olunacaq. Çünkü hər layihənin meyarlarından asılı olaraq orada qiymət dəyişikliyi əmələ gəlir", - deyə sədr qeyd edib.